

Objave in informiranje

2 članka v časopisu Gorenjski glas (o novem vodniku Prešernova Vrba – 1 stran in odgovor na polemični članek novinarki o odcepitvi žirovniške občine od Muzeja Jesenice – 2 strani)

objave o naših muzejskih zbirkah v rubriki Kažipot v Delu – 2 strani
informacije novinarki Dnevnika o stalni zbirki in občasni razstavah v Liznjekovi hiši

informacije za TV Slovenija za oddajo Slovenski magazin o gorenjski noši

informacije za TV Slovenija za izobraževalno oddajo o Lambertu Pantzu

sodelovanje pri snemanju etnološkega filma z Naškom Križnarjem in Tatjano Eržen (o tovarništvu z železnimi izdelki oziroma prikaz muzejskih sodarskih izdelkov)

prispevek v katalogu 4. slovenskega muzejskega sejma

prispevek v letopisu Gorenjska 1900–2000

uredniško delo pri pripravi novega vodnika po slovenskih muzejih in galerijah (zbiranje in urejanje ter recenziranje besedil o muzejskih zbirkah in nekaterih galerijah na gorenjskem območju in pisanje besedil o zbirkah Muzeja Jesenice)

recenzija in sodelovanje pri pripravi besedil o naših muzejskih zbirkah za Pedagoški plakat

priprava prevodov vodnika Prešernova Vrba v tri tuje jezike

Izobraževanje in strokovna srečanja

ogledi razstav (Prešerniana – iz muzejskega trezorja, Leonardo da Vinci v Narodnem muzeju, fotografije Slavka Smoleja v Moderni galeriji, razstava noš na Javorniku, jeseniške razstave ...)

enodnevni posvet v Žirovnici o poti kulturne dediščine in praznovanju 200-letnice Prešernovega rojstva

srečanje pedagoške sekcije pri SMD v Novi Gorici

udeležba v delovni skupini etnologov SMD v Etnografskem muzeju

udeležba na posvetovanju SMD v Bohinju in v njegovem okviru na strokovni ekskurziji po PKD in na Ajdnu

štiri sestanki uredniškega odbora za pripravo novega vodnika po slovenskih muzejih in galerijah, ki ga bo izdalo SMD v Ljubljani in Celju

tri sestanki odbora Občine Žirovnica za pripravo prireditev v Prešernovem letu

udeležba na dveh sejah sveta zavoda in na vseh sejah strokovnega sveta Muzeja Jesenice

Jana Mlakar Adamič**ZASAVSKI MUZEJ TRBOVLJE
POROČILO O DELU V LETU 1999****Razstavna dejavnost**

Največ časa in energije smo v tem letu namenili stalni razstavi. Avtorji smo štirje. Vse se suče bolj ali manj okoli premoga, teme, ki so ostale etnologu pa so: a) socialni položaj večinskega prebivalstva, b) kultura in šport ter c) obrt, trgovina in gostinstvo. Teme so obsežne, gradivo zbiramo že nekaj let, ker pa je bil naš muzej do leta 1986 muzej NOB in delavskega gibanja še na marsikaterem področju orjemo ledino. Za katalog ob stalni razstavi sem pripravila dve besedili o socialnem položaju ter kulturi in športu. Gradivo za obrt, trgovino in gostinstvo aktivno zbiramo, saj je za drugo leto predvidena občasna razstava v sodelovanju z občinsko obrtno zbornico, ki praznuje 25 letnico obstoja.

Pripravila sem tudi scenarij za občasno razstavo z začasnim naslovom Kmečko orodje in oprema. Ker je način življenja delavstva v ZMT razmeroma dobro raziskan in predstavljen, kmečki način pa ne, se je zdelo smiselno pripraviti tovrstno razstavo kot primerjavo in hkrati kot dopolnilo prej omenjenemu. Zbrani material bo hkrati temelj za posodobitev/dopolnitev stalne zbirke na Čebinah. Večji del eksponatov bodo za občasno razstavo zagotovili zasebni zbiralci, s katerimi zelo dobro sodelujemo.

Terensko delo

Za stalno in predvidene občasne razstave smo v zadnjem letu in pol pridobili 163 predmetov, 26 smo jih odkupili, 2 sta nam bila izročena izročena v trajno hranjenje, druge pa so nam podarili.

Evidentirala sem dve zbirki zasebnih zbiralcev:

oprema kmečke hiše in različno kmetijsko orodje, posneta je VHS-kaseta; zbirka gramofonov.

Posnela sem štiri intervjuje z informatorji s temo obrt-gostinstvo-trgovina.

Arhiv

V Zgodovinskem arhivu Celje sem pregledala 10 AŠ (občina Trbovlje od 1875 do 1941).

Vodstva po razstavah.

Ker nimamo sistemiziranega delovnega mesta kustosa pedagoga, niti zaposlenih vodnikov po razstavah, to delo opravljamo kustosi. Skupine, ki hkrati pomenijo večino naših obiskovalcev, vodimo sami. Pod okrilje etnologa spadajo zbirke:

Rudarsko stanovanje na Njivi. Gre za ohranjanje dediščine »in situ« - prikaz bivalne kulture rudarskega življa v 20. letih 20. stoletja. Ogled zbirke so osnovne šole v Zasavju vključile v svoj učni načrt. Pripravila sem učne liste za dopolnitev in utrditev.

Lutke in lutkarji je stalna razstava z leta 1997. V njej je 97 eksponatov, večinoma marionet, javank in nekaj rekvizitov. Gre za zapuščino lutkovnega gledališča, razstava pa med drugim govori o tem, kaj je dediščina, in o odnosu do nje.

Hoffbauerjeva zbirka, imenovana tudi etnološka, je rezultat zbirateljskih podvigov nadučitelja iz Hrastnika. V njej so tehnični predmeti, povezani z rudarstvom in industrijo, kmečko orodje.

predmeti povezani z obrtjo, nekaj eksponatov se navezuje tudi na šolstvo, najstarejša pa je verjetno kositna posoda. Nadučitelj, ki je bil tudi krajevni kronist, je zbiral materialno dediščino iz svojega okolja in včasih posegel tudi malo dlje. Zbirka, ki nima pravega koncepta, je preživeta, zato jo bomo razpustili. Z njenimi eksponati bodo dopolnjene druge zbirke, kositna posoda, za katero je že zagotovljena restavracija, bo predstavljena kot samostojna zbirka. Tudi za to »mini« zbirko je že pripravljen scenarij.

Sodelovanje

Naše stalne stranke so zgodovinski krožki osnovnih šol. Letos smo sodelovali pri nalogi o obrti. Neka študentka FDV je delala nalogo o rudarskih kolonijah, dve pa o življenju rudarskih žensk v začetku stoletja. Dobro sodelujemo s turističnim društvom Trbovlje. Bila sem članica uredniškega odbora za turistični prospekt, ki sta ga izdala občina Trbovlje in turistično društvo. Z novinarjem radia Trbovlje sva sodelovala pri pripravi oddaje o »vaškem posebnem« - glasbeniku. CD z njegovo glasbo bo izšel v kratkem. Organizirala sem tudi tri ekskurzije po rudarskih kolonijah.

Helena Rožman

KOZZANSKI REGIJSKI PARK – POROČILO O DELU KUSTOSINJE ETNOLOGINJE V LETU 1999

Preteklo leto je bilo za našo institucijo pomembno z več vidikov. V februarju smo proslavili 15. letnico delovanja. Pri tem smo pripravili priložnostno razstavo, ki je bila na ogled marca in aprila v prostorih severnega palacija gradu Podsreda. V sklopu obletnice smo odprli tudi prvi del prve označene pešpoti na območju Kozjanskega parka.

V Uradnem listu Republike Slovenije je bil 13. julija 1999 objavljen Zakon o ohranjanju narave, ki v 166. členu določa, da se Spominski park Trebče z dnem uveljavitve zakona šteje za regijski park z uradnim imenom Kozjanski park.

V spomladanskih in poletnih mesecih smo izvedli pilotni projekt Evidentiranje, dokumentiranje in vrednotenje podeželske stavbne dediščine Kozjanskega parka, v katerem so sodelovali visoka šola za gradbeništvo iz Regensburga, univerza v Ljubljani in Mariboru, Bavarsko-slovensko društvo in Kozjanski park. Projekt sta podprli Ministrstvo za kulturo RS in bavarsko ministrstvo za gospodarstvo. V okviru pilotnega projekta je bilo v izbranih območjih Kozjanskega regijskega parka dokumentiranih približno 300 objektov anonimne podeželske dediščine. Okrog 150 objektov ima poleg fotodokumentacije izdelane tudi izrise, za pet objektov, ki so bili izbrani po skrbnem premisleku, pa so nemški študenti, ki so evidentirali stavbe na terenu, izdelali predlog prenove. Lanskoletno delo je bilo zaokroženo s predstavitvijo dela skupin v okviru mednarodnega simpozija, ki je potekal v Kozjanskem parku od 1. do 3. oktobra. Gradivo hranimo v Kozjanskem parku, na voljo pa je tudi na CD ROM-u. Delo na projektu bomo nadaljevali tudi v letošnjem letu.

Na gradu Podsreda je bila 18. septembra slovesna otvoritev prireditve Dnevi evropske kulturne dediščine in razstave Fotografska izkušnja (projekt sicer vodi Ministrstvo za kulturo RS – Uprava RS za kulturno dediščino).

V preteklem letu si je zbirke, razstave in druge programe, ki smo jih organizirali v naši instituciji, ogledalo 12.957 obiskovalcev.

Muzejska dejavnost

Etnološka zbirka

V januarju smo v Kozjanskem parku začeli urejati prostore nad dvorano KIC v Podsredi, kjer smo imeli začasen depo. To je bil razlog, da smo urejeni del etnološke zbirke, gre za 1.050 predmetov, preselili na začasno lokacijo. Stalni depo bomo uredili na podstrešju gasilskega doma v Podsredi, kjer je že shranjen Fiketov fond.

V letu 1999 je bilo za etnološko zbirko pridobljenih 65 novih predmetov. Del je namenjen za etnološko zbirko v Kolarjevi hiši na Trebčah, ki bo za obiskovalce ponovno odprta letos spomladi.

Razstave

Nagrada fundacije Jerwood za uporabno umetnost 1998: Steklo

V prvi polovici preteklega leta je bila gostujoča razstava, ki smo jo »pripeljali« v Slovenijo na pobudo Mojce Račič Simončič, ena od mojih osrednjih nalog.

Predstavitev sodobnega oblikovanja stekla je del realizacije širše zastavljenega projekta Steklo, v katerem našo stalno razstavo stekla dopolnjujemo s predstavitvijo vrhunskih dosežkov sodobnega oblikovanja. Na razstavi, ki je bila v maju in juniju na ogled na gradu Podsreda, se je predstavilo osem umetnikov, ki so bili finalisti natečaja fundacije Jerwood in londonskega Crafts Council. Eksponati so bili na ogled v prostorih severnega palacija in galerije gradu Podsreda. Razstava je bila vključena v program mednarodnega sodelovanja Ministrstva za kulturo Republike Slovenije.

V dobrih sedmih tednih si je razstavo ogledalo 4.648 obiskovalcev.

»Skriti vrt« Keiko Mukaide v prostorih galerije gradu Podsreda (foto: Helena Rožman, fototeka Kozjanskega parka)

Razstava Okras božičnega drevesca

Predstavljena razstava je bila izvedena v okviru programa Male tematske razstave, ki ga izvajamo v Kozjanskem parku zadnja tri leta.

Cilj razstave je bil prikaz raznolikosti krašenja božičnih in